

A SZOCIÁLIS ÉS ÉRZELMI KÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSE ONLINE KÖRNYEZETBEN

Hegedűs Szilvia

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: szociális és érzelmi készségek; online fejlesztés

Az elmúlt évtizedben a szociáliskompetencia-kutatások jelentős része annak feltárására irányult, hogy a szociális és az érzelmi készségek fejlesztése miként valósítható meg kisgyermekkorától serdülőkorig. A fejlesztési törekvések jó eredményeket értek el, ami alátámasztja azt, hogy szükség van az ilyen típusú programok kidolgozására és alkalmazására. Annak ellenére, hogy a szociális képességek és készségek fejlődése szempontjából az óvodáskor kiemelkedően fontos életkori szakasz (Lidz, 2003; Edwards, de Guzman, Brown és Kumru, 2006), a hazai fejlesztőprogramok főként az idősebb korosztályra irányultak (Konta és Zsolnai, 2002; Nagy és Mtsai, 2004; Gádor, 2008; Sütőné, 2005), kevés olyan található, amely az óvodások fejlődésének segítésére irányulna (pl. Zsolnai, 2006). Nemzetközi téren már jelen vannak olyan programcsomagok, amelyeket intézményi környezetben is alkalmaznak ebben az életkorban (pl. pre-K RECAP, 2001; SELF Kit, 2012; The Incredible Years, 2013; Second Step, 2014).

Az utóbbi évek kutatásainak köszönhetően a különböző képességek fejlesztése számítógépes környezetben is megvalósult (pl. kombinatív képesség, induktív gondolkodás). Ezek a fejlesztések főként a kognitív területekre koncentráltak, azonban lényeges, hogy egy másik területre, a szociális képességek és készségek fejlesztésére is kiterjedjenek a jövőbeli fejlesztési törekvések. Az előadásban olyan, a külföldi gyakorlatban megvalósult projektek bemutatására kerül sor, amelyek a szociális és érzelmi készségek számítógépes környezetben történő fejlesztésére fókuszálnak.

A bemutatott programok (LIFEisGAME, ECHOES, Mind Reading) játékos környezetben segítik a sajátos nevelési igényű iskoláskorú gyermekek szociális és érzelmi kommunikációs képességeinek és annak verbális és nonverbális összetevőinek fejlődését. A projektekben a számítógépes környezet egy kevésbé strukturált és érzelmileg kevésbé megterhelő környezetet biztosított, melyben játékos formában fejlődtek a vizsgált gyermekek szociális és érzelmi készségei. Azonban az ilyen típusú vizsgálatok esetében figyelembe kell venni olyan alapelveket (pl. Beale és Creed, 2009), amelyek elengedhetetlenek a hatékony számítógépes alapú fejlesztéshez (pl. érzelemkifejezések validálása és azok megfelelő definiálása).

Az előadáson ismertetett projektek alapját képezhetik olyan fejlesztőprogramok kidolgozásának, amelyek számítógépes környezetben segítik az óvodások szociális és érzelmi készségeinek fejlődését. Ezen készségeknek és képességeknek a fejlesztése különösen fontos ebben az életkorban, mivel ezek alapvető szerepet játszanak az iskolai élethez szükséges társas viselkedésben.

A kutatás az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával a TÁMOP 3.1.9-11/1-2012-0001 azonosító jelű „Diagnosztikus mérések fejlesztése” című kiemelt projekt keretében valósult meg.